

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

977

Vragen van het lid **Diederik van Dijk** (SGP) aan de Ministers van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Marijns zoon nam middelen van funcaps en overleed: «Er is geen drempel om deze shit te gebruiken»»* (ingezonden 18 november 2025).

Antwoord van Minister **Bruijn** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport), mede namens de Minister van Justitie en Veiligheid (ontvangen 28 januari 2026). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2025–2026, nr. 614.

Vraag 1

Wat is uw reactie op het bericht in *de Volkskrant* waarin wordt beschreven hoe Marijns zoon is overleden na het gebruik van middelen die via zogenaamde «funcaps»-websites konden worden besteld?¹

Antwoord 1

Wij vinden deze berichtgeving uitermate schokkend en willen dan ook ons medeleven betuigen met de familie en andere nabestaanden van de slachtoffers.

Over de individuele strafzaak kunnen wij geen uitspraken doen; het is uiteindelijk aan de rechter om in deze strafzaak recht te spreken.

Wel zijn wij, samen met alle betrokken operationele partijen, in kaart aan het brengen met welke problemen we hier te maken hebben en welke interventies daarbij passen. Wij zullen uw Kamer daar zo snel als mogelijk over informeren.

Vraag 2

Klopt het dat dergelijke websites op grond van de per 1 juli 2025 in werking getreden wetgeving geen synthetische drugs of nieuwe psychoactieve stoffen (NPS) meer mogen aanbieden en leveren?

Antwoord 2

Het klopt dat er geen NPS meer mogen worden aangeboden of geleverd die vallen onder lijst IA van de Opiumwet welke op 1 juli 2025 van kracht is gegaan. Het betreft een drietal veel voorkomende stofgroepen die zijn

¹ De Volkskrant, 17 november 2025, «Marijns zoon nam middelen van Funcaps en overleed: «Er is geen drempel om deze shit te gebruiken»» (Marijns zoon nam middelen van Funcaps en overleed: «Er is geen drempel om deze shit te gebruiken» | de Volkskrant)

afgeleid van harddrugs. Sinds het verbod op 1 juli 2025 mogen deze middelen uit deze stofgroepen niet meer verhandeld worden. Er blijven echter NPS op de markt die buiten de Opiumwet vallen. Dit kunnen middelen zijn waarbij sprake is van overtreding van de Geneesmiddelenwet of van de Warenwet. Wanneer bij de aangeboden middelen sprake is van een bewezen gevaar voor de gezondheid, kan dit worden aangemerkt als een overtreding van art. 174, Wetboek van Strafrecht. Andere synthetische drugs zoals bijvoorbeeld MDMA of methamfetamine zijn al sinds de jaren 80 strafbaar onder lijst I, behorende bij de Opiumwet.

Vraag 3

Op welke wijze wordt in de praktijk gehandhaafd op dit verbod? Kunt u toelichten hoeveel websites sinds de inwerkingtreding van de wet zijn gesloten, beboet of anderszins aangepakt wegens het aanbieden van middelen die onder de nieuwe Opiumwet vallen?

Antwoord 3

Er is een aantal mogelijkheden om onderzoek te doen naar online illegale activiteiten. Zo zijn er bij de politie digitale rechercheurs die OSINT (open source intelligence) -onderzoeken kunnen doen op het openbare internet; zij verzamelen en analyseren informatie die vrij beschikbaar is voor het publiek. Indien gegevensdragers zoals telefoons of computers in beslag zijn genomen, kunnen na toestemming van het Openbaar Ministerie (OM), data-specialisten deze ook onderzoeken en de gevonden gegevens analyseren. Indien sprake is van betalingen in virtuele valuta kan ook financieel onderzoek worden gedaan naar de mogelijke criminele geldstromen die gepaard gaan met onlinehandel. Sinds de inwerkingtreding van de lijst IA van de Opiumwet op 1 juli is een aantal acties uitgevoerd, waarbij inbeslagnames hebben plaatsgevonden en gemeenten zijn ingeschakeld voor bestuurlijke handhaving.

Toezichthouders als de Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ), de Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA) en de Politie kunnen bij daadwerkelijke online illegale inhoud of illegale activiteit gebruik maken van de zogenaamde Notice and Take Down procedure (NTD-procedure). Dit is een vrijwillige gedragscode in de internetbranche voor omgang met onrechtmatige en strafbare content op websites. In principe kunnen burgers ook gebruik maken van deze procedure.

Hostingbedrijven dienen zich te houden aan de Nederlandse wetgeving; zoals de regels voor hostingdiensten die zijn vastgelegd in de DSA. Zodra ze weet hebben van illegale inhoud of activiteit die zich op hun dienst bevindt, dienen zij prompt te handelen om de inhoud te verwijderen of de toegang daartoe onmogelijk te maken. Doen zij dat niet, dan kunnen ze mogelijk aansprakelijk worden gesteld (artikel 6 DSA).

Vraag 4

Kunt u bevestigen dat het nog steeds mogelijk is om via eenvoudige zoekopdrachten online toegang te krijgen tot websites die partydrugs of designerdrugs aanbieden? Acht u dit, gezien de nieuwe wetgeving, een wenselijke situatie?

Antwoord 4

Het klopt dat er nog steeds toegang is tot websites die designerdrugs aanbieden. Er is ook nog steeds aanbod van middelen die (nog) buiten de Opiumwet vallen. Zoals toegelicht in het antwoord op vraag 2, kunnen het middelen zijn waarbij sprake is van overtreding van de Geneesmiddelenwet of van de Warenwet. Wanneer bij de aangeboden middelen sprake is van een bewezen gevaar voor de gezondheid, kan dit worden aangemerkt als een overtreding van art. 174, Wetboek van Strafrecht.

Laten we hier helder in zijn, in alle gevallen vinden wij het onwenselijk als deze middelen illegaal worden verhandeld op het internet.

Vraag 5

Waarom zijn deze websites nog actief, ondanks het generieke verbod op NPS? Licht dit aan te beperkte handhavingscapaciteit, aan lacunes in de wetgeving, of aan andere factoren?

Antwoord 5

Ondanks de uitbreiding van de Opiumwet met stofgroepen van NPS zijn er nog steeds veel schadelijke middelen die niet onder de Opiumwet vallen. Vooral voor de zogenaamde grensvlakproducten is de handhaving complex, omdat op voorhand niet altijd duidelijk is onder welke wetgeving ze vallen. Wat ook meespeelt is dat pas door het strafrechtelijk onderzoek de omvang van de problematiek dermate goed zichtbaar is geworden. Wij zijn nu in gesprek met alle betrokken partijen om te kijken naar een effectieve aanpak. Hierbij zullen we bijvoorbeeld kijken naar de huidige wet- en regelgeving, de handhavingscapaciteit en de samenwerking tussen alle partijen. Wij zullen uw Kamer daar zo snel als mogelijk over informeren in een brief.

Vraag 6

Bestaat het risico dat buitenlandse webshops misbruik maken van mazen in de Nederlandse of internationale regelgeving om alsnog aan Nederlandse klanten te leveren? Zo ja, welke maatregelen neemt u om dit tegen te gaan?

Antwoord 6

Risico op misbruik van mazen in de regelgeving bestaat altijd. Daarom zetten wij ons in om de lacunes in de regelgeving te vinden en weg te nemen. Een goed voorbeeld hiervan is de nieuwe lijst IA van de Opiumwet. Door dit stofgroepenverbod kunnen we de handel in gevaarlijke designerdrugs tegengaan. Verder werken uitvoeringsorganisaties samen in meerdere samenwerkingsverbanden. De opsporingsdiensten staan middels verschillende samenwerkingsverbanden in contact met andere landen. Voorbeelden hiervan zijn het Europol analysis project (AP) en het European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT). Ook worden er in samenwerking met Europol's European Cybercrime Centre (EC3) en nationale cybercrime units darkwebmarkten, encrypted communicatieplatforms en hostingsites gemonitord.

Vraag 7

Welke aanvullende stappen bent u bereid te ondernemen om ervoor te zorgen dat dergelijke websites sneller uit de lucht worden gehaald en dat toegang via reguliere zoekmachines onmogelijk wordt gemaakt?

Antwoord 7

Het kabinet wil al het aanbod en zeker ook het online aanbod van drugs tegengaan. Uit gesprekken met betrokken partijen blijkt dat de handhaving van de online verkoop van drugs niet los te zien is van de onlinehandel in andere verboden middelen. Zoals aangekondigd op Prinsjesdag wordt extra geld geïnvesteerd in de opsporing van gedigitaliseerde criminaliteit. Met deze investering wordt de capaciteit in de digitale opsporing uitgebreid. Deze investering zal ook de handhaving van de online verkoop van drugs ten goede komen.

Verder is het een zeer beweeglijke markt van websites die snel weer verschijnen nadat ze offline gehaald worden, waardoor het belangrijk is voor de politie en de NVWA-IOD om gedegen onderzoek te doen naar de mensen en partijen achter deze websites.

Daarom gaan wij, samen met alle betrokken operationele partijen, in kaart brengen met welke problemen we hier te maken hebben en welke interventies daarbij passen. Wij zullen uw Kamer daar zo snel als mogelijk over informeren.

Overigens kent deze problematiek niet alleen een aanbodkant, maar ook een vraagkant. Wij vinden het daarom ook belangrijk om te kijken hoe de vraag naar illegale geneesmiddelen kan worden verminderd. Wij gaan onderzoeken of, en zo ja op welke wijze, publiekscampagnes of andere vormen van voorlichting gericht op consumenten de risico's kunnen verminderen en de vraag naar illegale middelen kan verkleinen. Het Trimbos-instituut adviseert voorzichtig te zijn bij publiekscampagnes gericht op het ontmoedigen van online aankoop van geneesmiddelen of drugs, omdat zulke campagnes soms onbedoeld juist het gebruik kunnen normaliseren of aantrekkelijker maken. Wij informeren uw Kamer hier verder over in eerdergenoemde brief.

Vraag 8

Klopt het dat – zoals eerder door opsporingsdiensten aangegeven – niet alle instanties over de juiste technische middelen beschikken om te bepalen of een product onder de verboden stoffen valt? In hoeverre is deze situatie inmiddels verbeterd?

Antwoord 8

Het gaat niet alleen om technische middelen om te detecteren of een product verboden stoffen bevat, er is ook een inhoudelijke beoordeling nodig om te bepalen onder welke wetgeving een product valt. «Research chemicals» zijn een voorbeeld van zogenaamde «grensvlakproducten». Van deze producten is op voorhand niet altijd duidelijk onder welke wetgeving ze vallen. Er zijn verschillende partijen betrokken bij de opsporing van verboden stoffen. Deze partijen hebben verschillende technische middelen beschikbaar. Zo is de politie in de operatie uitgerust met handheld drugtesters. Met deze drugtesters kunnen honderden stoffen worden gedetecteerd. In de forensische labs beschikt de politie daarnaast over geavanceerde forensische onderzoeks- en analyseapparatuur ten behoeve van de bewijsvoering in strafzaken. Bij de meer complexe zaken wordt het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) betrokken. Om te bepalen of de Geneesmiddelenwet van toepassing is moet de IGJ van geval tot geval bepalen of een product onder de definitie van geneesmiddel valt. Dit zijn arbeidsintensieve onderzoeken. Opsporingsdiensten zoals de NVWA-IOD en de politie zijn voor deze inhoudelijke beoordeling afhankelijk van de expertise en capaciteit van de IGJ. In onze gesprekken met alle betrokken partijen wordt dit punt ook meegenomen.

Vraag 9

Is de huidige handhavingscapaciteit, zowel technisch als personeelsmatig, toereikend om de online handel in verboden NPS daadwerkelijk effectief terug te dringen? Zo nee, welke knelpunten spelen hierbij?

Antwoord 9

Juist omdat deze handel vaak een veelheid aan producten betreft op het grensvlak van verschillende wetgeving met verschillende bevoegdheden voor de toezichthouder (Opiumwet, Geneesmiddelenwet, Wetboek van strafrecht en Warenwet) is samenwerking met betrokken diensten erg belangrijk. Voor alle toezichthoudende en handhavende partijen geldt dat zij te maken hebben met beperkte capaciteit, wat hierop van invloed is. Zoals reeds toegelicht, zijn wij in gesprek met alle betrokken partijen om te kijken naar een effectieve aanpak, waarbij ook de mogelijkheid van aanpassing van wet- en regelgeving wordt meegenomen.

Vraag 10

In hoeverre vormen buitenlandse websites een probleem bij de handhaving? Welke mogelijkheden heeft Nederland om aanbieders die vanuit het buitenland leveren te blokkeren of anderszins aan te pakken?

Antwoord 10

Het klopt dat de online handhaving lastiger wordt als een aanbieder van een bepaalde website zich in het buitenland bevindt. Nederlandse toezichthouders hebben geen bevoegdheid om websites van aanbieders die gevestigd zijn in het buitenland te blokkeren. Wel kunnen toezichthouders als de IGJ, de NVWA en de Politie bij daadwerkelijke online illegale inhoud of illegale activiteit gebruik maken van de zogenaamde Notice and Take Down procedure (NTD-procedure). Dit is een vrijwillige gedragscode in de internetbranche voor omgang met onrechtmatige en strafbare content op websites. In principe kunnen burgers ook gebruik maken van deze gedragscode en zelf een melding maken van een verdenking van illegale inhoud of illegale activiteit van een website.

De digitaaldienstenverordening (DSA) is in 2024 in werking getreden en bepaalt waar tussenhandeldiensten zoals websites aan moeten voldoen en welke acties zij moeten ondernemen als het gaat om illegale inhoud. De Autoriteit Consument en Markt ziet op de naleving van deze regels toe. Hostingbedrijven dienen zich te houden aan de Nederlandse wetgeving; zoals de regels voor hostingdiensten die zijn vastgelegd in de DSA. Zodra ze weet

hebben van illegale inhoud of activiteit die zich op hun dienst bevindt, dienen zij prompt te handelen om de inhoud te verwijderen of de toegang daartoe onmogelijk te maken. Doen zij dat niet, dan kunnen ze mogelijk aansprakelijk worden gesteld (artikel 6 DSA).

Vraag 11

Hoe beoordeelt u de huidige samenwerking met andere EU-lidstaten en internationale opsporingsinstanties bij het aanpakken van grensoverschrijdende online verkoop van NPS? Zijn hier verbeteringen noodzakelijk?

Antwoord 11

Nederland werkt op verschillende manieren samen met buurlanden. Met België, Frankrijk en Luxemburg (Hazeltonksamenwerking) worden gezamenlijk drugscontroles uitgevoerd langs de hoofdinfrastructuur en wordt constant gewerkt aan een gezamenlijk intel-beeld bij grensoverschrijdende drugsnetwerken. Andere voorbeelden zijn het Europol analysis project (AP) en het European Multidisciplinary Platform Against Criminal Threats (EMPACT). Ook worden er in samenwerking met Europol's European Cybercrime Centre (EC3) en nationale cybercrime units darkwebmarkten, encrypted communicatieplatforms en hostingsites gemonitord.

Door het op 1 juli jl. van kracht zijnde stofgroepenverbod is een groot deel van de meest gebruikte stoffen in Nederland strafbaar geworden, maar niet alle stoffen zijn afgedekt. Internationale samenwerking, zoals hierboven beschreven, kan dus goed via de internationale samenwerkingsverbanden plaatsvinden zolang de strafbaarstelling van middelen internationaal hetzelfde is.

Vraag 12

Op welke manier wordt in uw beleid geborgd dat het publiek – en met name jongeren en jongvolwassenen – actief wordt geïnformeerd over de risico's van NPS en zogenaamde «funcaps»? Kun u hierbij ingaan op de relatie tot festivals?

Antwoord 12

Uit monitoring blijkt dat 10% van de volwassen Nederlanders het afgelopen jaar drugs had gebruikt (cijfers van 2024). Het overgrote deel van de Nederlanders gebruikt dus geen drugs. Door breed voor te lichten over de risico's van drugs, kan het beeld ontstaan dat heel veel mensen drugs gebruiken en kan brede voorlichting of voorlichting onder te jonge kinderen daardoor juist bijdragen aan normalisering. In de voorlichting over drugs – waaronder NPS – richten we ons daarom op specifieke doelgroepen. Bijvoorbeeld door het programma Helder op School, met name gericht op het voortgezet (speciaal) onderwijs en mbo's. Ook is er voorlichting voor ouders en wordt gebruik gemaakt van social media om jongeren te bereiken, zoals Tik Tok. Het Trimbos-instituut heeft een uitgebreid aanbod voor publieksinformatie, met websites en informatielijnen. Deze kanalen worden goed bezocht door de doelgroep en zijn daarmee een effectieve manier om actief te informeren. Ten aanzien van festivals is het aan gemeenten en evenementen om invulling te geven aan voorlichting over de risico's van het gebruik van drugs. Dit gebeurt bijvoorbeeld via Unity, een project waarbij medewerkers aanwezig zijn op festivals en bezoekers voorlichten over de risico's van drugs. Het Trimbos-instituut heeft in opdracht van het Ministerie van VWS een leidraad ontwikkeld met praktische tips voor maatregelen op dit terrein.²

Vraag 13

Bent u bereid de voorlichtingscampagne over drugsgebruik uit te breiden met een waarschuwing over NPS en «funcaps»?

Antwoord 13

Afgelopen zomer is een pilot-campagne gestart om jongeren te confronteren met de negatieve gevolgen van drugsgebruik op de samenleving en de gezondheid. Deze pilotcampagne bestond uit onder meer een *virtual reality experience* en een hieraan gelieerde social media-campagne. Deze campagne

² Leidraad Alcohol drugs en roken op evenementen - Trimbos-instituut

wordt op dit moment geëvalueerd. Na een positieve evaluatie is het voornemen om deze campagne dit jaar te continueren. Bij de verdere uitwerking zullen wij de actuele ontwikkelingen rondom NPS en illegale medicijnen betrekken.

Vraag 14

Welke aanvullende maatregelen bent u bereid te nemen om te voorkomen dat jongeren, zoals in het beschreven geval, via laagdrempelige websites geconfronteerd worden met middelen die ernstige en soms fatale gezondheidsrisico's met zich meebrengen?

Antwoord 14

Zoals toegelicht wordt door de handhavende partijen hard gewerkt aan het aanpakken van deze malafide websites, waarbij de handhavers worden geconfronteerd met uiteenlopende uitdagingen. Zodra een website uit de lucht is gehaald, verschijnt er vaak vrij snel weer een nieuwe vergelijkbare website. Daarom is het ook van groot belang om ervoor te zorgen dat jongeren, wanneer ze in aanraking komen met dergelijke websites, goed op de hoogte zijn van de risico's. Het Trimbos-instituut vervult hierin een belangrijke rol door ervoor te zorgen dat betrouwbare informatie over bekende risicovolle middelen hoog in de zoekresultaten verschijnt, zodat jongeren op een laagdrempelige wijze toegang hebben tot juiste en evenwichtige voorlichting. Ook ouders en het onderwijs spelen hier een belangrijke rol. Daarom is in juni 2025 de Richtlijn Gezond Schermgebruik gelanceerd. Deze heeft als doel ouders en opvoeders op een duidelijke en eenduidige manier te ondersteunen bij het stimuleren van gezond scherm- en sociale mediagebruik van hun kinderen.

Wij gaan daarnaast onderzoeken of, en zo ja op welke wijze, publiekscampagnes of andere vormen van voorlichting gericht op consumenten de risico's kunnen verminderen en de vraag naar illegale middelen kan verkleinen.